

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1999, s. 435. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt03-shoot-idm139686918965632.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

Næste Morgen begav Otto sig til Billes, ligesom villieløs baaren af en løsladt Strøm, medens han gennem Phantasien havde en piinlig Forestilling: han forekom sig deelt i to Væsener, et adeligt og et plebejisk, der gjensidig traadte i hinanden.

Da han kom, blev der sagt, at Pauline var gaaet til sin Fader paa Contoiret og snart vilde være hjemme.

Mdm. Bille puslede i Huset og sagde Intet. I Virkeligheden gik hun og tænkte paa, hvorledes hun saa smaat kunde drille Otto til Gjengjæld for, at han den forrige Aften havde svigtet hende; men for Otto havde hendes Taushed noget Truende og Ironisk: Havde hun ikke mærket Noget? Gjættede hun ikke hans Tanker? Hun stod under ham, det vidste han; hans Sind bebreidede hende altid, at hun havde skuffet ham, eller at han med hende havde skuffet, bedraget sig selv for Samliv med fortræffelige og elskværdige Mennesker, som han kunde beundre og glædes ved istedenfor at være Gjenstand for uintellectuel Beundring; men han kunde ikke afværge Fornemmelsen af, at hun nu ogsaa stod over ham som Moderen, for hvem hiint Kys og hans Tanker maatte være en Hemmelighed.

Jo længere hun puslede, og jo længere han uden ret at see op modtog Paavirkning fra hende, desto værre blev det. Hun var i Morgendragt, uden Pynt, beredt til Dagens rensende Gjerning: i Natkappe, Trøie og sort Skjørt; Trøien var meget vid, og i enkelte Øieblikke, især naar hun bukkede sig, saae hun ud som pukkelrygget. Men dette Hæslige, der frastødte ham som en Gnom og fremkaldte barokke Phantasier, kunde, hvad Øieblik det skulde være, ydmyge ham ved at kræve hans Tanker til Regnskab! I saadan ynkelig Stilling sad han, den danske Student! Han var nærvædet at faae 436 Feber af Vrede, Angst og Mismod, tilmed ved at huske, hvorledes han forud engang rev sig løs. Hans Phantasi sprængte bort i Carriere, han selv blev siddende, lænket, lammet.

Mdm. Bille faldt paa, at Gulvet skulde »tørres over med en vaad Klud«, skjøndt eller fordi hun vidste, at et vaadt Gulv var Otto som de fleste Mandfolk imod. Han veg mekanisk ud af Dagligstuen ind i »Salen«; men ogsaa her fulgte Mdm. Bille efter ham uden at vide, at hun dæmonisk forfulgte ham. Han valgte tilsidst en Krog, hvor Gulvet var aldeles reent og hvidt, og sagde i nervøs Irritation til sig selv: Hvis hun vasker her, saa lad det afgjøre det Hele!

Det varede en Stund. Man skulde troet, at Mdm. Bille havde en Anelse om den skjæbnesvangre Gulvklud, hun førte. Tilsidst nærmede hun sig dog Krogen; han trak sig alt længere tilbage; endelig sagde hun: Aa, vær saa god at gaae tilside.

Han svarede: Ja, saa langt tilside, at vi aldrig skulle mødes mere! Farvel Mdm. Bille!

Han er gal, sagde Mdm. Bille og blev staaende med opløftet Gulvklud.

Da han ilede ned af Trapperne, slog Luften ham imøde som Frihedens og Mandighedens Luft, en uhyre Byrde var kastet bort, en voldsom, men dog frisk og velgjørende Fornemmelse gennemstrømmede ham, det jubledede i ham, at han var ung igjen.

I Gadedøren mødte han Pauline, og den første Tanke var at fortælle hende Alt med hensynsløs Ligeformhed: Synet den foregaaende Aften, Slagskyggen, der var kastet over hende. Men han fik ikke Tid til at overveie, paa hvilken Maade det skulde blive ham muligt at udsige dette; thi da han saae hende ind i Ansigtet, da han mødte det glade, varme Blik, var det ham umuligt at fastholde Synet som en Sandhed - Idealets fjerne blaa Blomst var ikke istand til at holde sig imod den duftende Virkelighed.

Menneskets Sind gaaer hastig. Han lod sig nu nøie med at være ærlig paa den almindelige, factiske Maade: fortalte hende, at den gjensidige Antipathi, der havde hersket mellem hendes Moder og ham, ved en tilsyneladende Ubetydelighed var kommen til Udbrud, at han havde brudt med hende, var gaaet bort med den faste Beslutning aldrig at komme tilbage, at Forlovelsen altsaa var hævet. 437 Hendes Ansigt blev uigjennemtrængeligt, og hun stirrede nogle Øieblikke hen for sig; derpaa aftog hun Ringen og rakte ham den, medens et Par Taarer traadte ud paa Kinderne. Mig har Du Intet imod, jeg har ikke gjort Dig Ondt, vel min Ven? sagde hun.

Skilsmissen fra hende, især paa denne Maade syntes ham saa umulig som at skilles fra sig selv, og det var ham ligesaa umuligt at gjøre et Skridt tilbage. Hvad der midt i Forvirringen stod for ham som noget aldeles Klart og Deiligt, var deres forrige, hemmelige Forhold. Han var beredt til at see hende sjelden, blot han ikke ganske skulde miste dette livsalige Solskin af sin Tilværelse.

Hun svarede: Du kunde jo komme sjeldnere til os.

Det vilde jo kun blive det Gamle! raabte han utaalmodig.

Vær nu blot ikke vred; lad os ikke skilles som Uvenner. Giv mig et Kys til Afsked. Lad mig endnu engang see Dig ind i Øinene. Saa! ..... Kan Du see, Du kan ikke være vred paa mig!

Men, Barn, Du leger jo med os Begge! Verden vil forlange, at vi skulle glemme hinanden eller endog være Fjender - skjøndt, Fjendskab, det er dog umuligt mellem Dig og mig!

Hvor kan jeg være Din Fjende? Jeg, Din Fjende! raabte hun og kastede sig i hans Arme.

Pauline, Du fortumler mig! Hvad skal der blive af os!

Jeg veed det ikke! Hvorfor kan Du ikke være mig bekendt?

Være Dig bekendt! Jeg har altsaa staaet og talt til ingen Nytte, Gud veed, hvor lang Tid! Men jeg har nok hørt, at saadan ere Fruentimmerne! Og det har jeg ogsaa altid hørt, at en kraftig, stormodig Beslutning, der imponerer En og binder En for bestandig, kunne de ikke tage ....

Nu bliver Du igjen utaalmodig ....

Ja, vel, og bedst maaskee saa! .... Hvad tænker Du nu paa? Nu stirrer Du igjen!

Vil Du, naar vi nu ere skilte, engang imellem skrive mig til og lade mig vide, hvordan Du har det? .... Nei, det gaaer heller ikke an!

Det lader virkelig til, Pauline, at Du slet ikke rigtig kan forstaae, at det er Alvor; Du vil først føle det, naar det er for silde.

Kom blot engang om Maaneden herop!

Naar Du ikke et eneste Øieblik kan være alvorlig, saa er det bedst, at jeg byder Dig Farvel. 438 Gjør det Dig da slet ikke ondt? spurgte hun, idet hun holdt hans Haand; sig mig blot det Ene, at det gjør Dig ondt!

Om det gjør mig ondt! Men hvad Glæde troer Du da, at Virkeligheden byder mig fjernt fra Dig? Udenfor denne Synskreds, synes mig, ligger lutter klam, graa Taage med sære Billeder og Skikkelser ..... Men hvad saa? Om det gjør mig ondt, hvad vil Du saa? Tal

dog nu, Pauline! Stir ikke saa gaadefuldt og fristende! Gud give, jeg blot et Øieblik kunde laane Aandebesværgernes Magt for at kalde Dine Ord frem, mane dem op af Din Sjæl! For Din egen Skyld og min Skyld, tal dog endelig nu!

O, hvis jeg var rig!

Han studsede ved dette Udbrud, ved dette Glimt, der lyste saa dybt, og sagde greben af mangfoldige Følelser: Hvis Du var rig, Pauline? Hvorfor rig?

Saa brød man sig ikke om Folk, svarede hun nølende.

Ak, saa brød man sig om andre Folk. Kjørte Du i Kareth, vilde Du bryde Dig om dem, der kjøre i Karether. Er man ikke uafhængig i sig selv, saa finder man Afhængighed, hvor man end kommer hen.

Nei, sagde hun, og det glimtede igjen, hvis man var berømt og stor!

Ja, svarede han, og en Blanding af dyb Sorg og Begeistring gjennemstrømmede ham; thi han huskede en Scene, hvor under ganske andre Forhold Lignende havde været paa Bane. Hvis man var det! Men hvo nægter da os To at naae til det Store, blot vi holde sammen? Naae vi dertil gjennem de Forhold, som hidtil have omgivet os? Mig have de næsten kvalt..... Dog, bede og trygle kan jeg ikke i denne Sag, ei heller sige et Ord til Forlokkelse. Skal vi skilles, Pauline?

Kom blot herop engang hver Maaned!

Saa, i Guds Navn, farvel, Pauline!